

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 14ης Δεκεμβρίου 1995 *

Στην υπόθεση C-312/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του *cour d'appel de Bruxelles* προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Peterbroeck, Van Campenhout & Cie SCS

και

Βελγικού Δημοσίου,

η έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου σχετικά με την εξουσία του εθνικού δικαστή να εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν το εθνικό δίκαιο συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, Κ. Ν. Κακούρη, D. A. O. Edward, J.-P. Puissechet και G. Hirsch, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini (εισηγητή), F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J. L. Murray, P. Jann και H. Ragnemalm, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs

γραμματείς: R. Grass, Γραμματέας, και H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Peterbroeck, Van Campenhout & Cie SCS, εκπροσωπούμενη από τον P. van Ommeslaghe, δικηγόρο Βρυξελλών,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον P. Duray, conseiller adjoint στο Υπουργείο Εξωτερικών, και τον B. van de Walle de Ghelcke, δικηγόρο Βρυξελλών,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. de Salins, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον H. Renié, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον S. van Raepenbusch, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Peterbroeck, Van Campenhout & Cie SCS, εκπροσωπούμενης από τον V. Piessevaux, δικηγόρο Βρυξελλών, της Βελγικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τους P. Duray και B. van de Walle de Ghelcke, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον H. Renié, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον S. van Raepenbusch, κατά τη συνεδρίαση της 16ης Μαρτίου 1994,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Μαΐου 1994,

έχοντας υπόψη τη διάταξη της 13ης Δεκεμβρίου 1994 περί επαναλήψεως της συζητήσεως,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Peterbroeck, Van Campenhout & Cie SCS, εκπροσωπούμενης από τον P. van Ommeslaghe, της Βελγικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον B. van de Walle de Ghelcke, της Γερμανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον G. Thiele, Assessor στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, της Ελληνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον Β. Κοντόλαιμο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της Ισπανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον A. Navarro González, γενικό διευθυντή συντονισμού των νομικών και θεσμικών κοινοτικών θεμάτων, τις R. Silva de Lapuerta και G. Calvo Díaz, abogados del Estado, της Νομικής Υπηρεσίας του Κράτους, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τους H. Renié και C. Chavance, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον C. W. A. Timmermans, αναπληρωτή γενικό διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, κατά τη συνεδρίαση της 4ης Απριλίου 1995,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 28ης Μαΐου 1993, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Ιουνίου 1993, το cour d'appel de Bruxelles υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου σχετικά με την εξουσία του εθνικού δικαστηρίου να εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν το εθνικό δίκαιο συμβιβάζεται προς το κοινοτικό.

- 2 Το ζήτημα αυτό ανέκλυψε στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ της απλής ετερορρυθμής εταιρίας Peterbroeck, Van Campenhout & Cie (στο εξής: Peterbroeck) και του Βελγικού Δημοσίου ως προς τον εφαρμοστέο συντελεστή του φόρου εισοδήματος των μη κατοίκων.
- 3 Κατά το οικονομικό έτος 1974, η εταιρία ολλανδικού δικαίου Continentale & Britse Trust BV (στο εξής: CBT) αποκόμισε από την εταιρία Peterbroeck ως ομόρρυθμος εταίρος εισόδημα ύψους 6 749 112 βελγικών φράγκων (BFR). Επειδή καταλογίστηκε σε βάρος της CBT φόρος εισοδήματος μη κατοίκων για το οικονομικό έτος 1975, η Peterbroeck, ως νόμιμος εκπρόσωπος στο Βέλγιο της CBT υπέβαλε, στις 22 Ιουλίου 1976 και στις 24 Ιανουαρίου 1978, ενστάσεις ενώπιον του directeur régional des contributions directes (περιφερειακού διευθυντή των αμέσων φόρων, στο εξής: διευθυντής).
- 4 Αφού οι ενστάσεις αυτές απορρίφθηκαν κατά μεγάλο μέρος με απόφαση του διευθυντή της 23ης Αυγούστου 1979, η Peterbroeck, ενεργούσα ιδίω ονόματι και, καθόσον παρίστατο αναγκαίο, επ' ονόματι της CBT, άσκησε, στις 8 Οκτωβρίου 1979, προσφυγή ενώπιον του cour d'appel de Bruxelles. Στο παρόν στάδιο της κύριας δίκης, η προσφυγή αφορά πλέον μόνον τον εφαρμοστέο φορολογικό συντελεστή επί των εισοδημάτων που απέκτησε η CBT, τον οποίο ο διευθυντής είχε προσδιορίσει στο 44,9 %, ενώ ο συντελεστής αυτός δεν μπορούσε να υπερβαίνει το 42 % αν τα εισοδήματα αυτά είχαν κτηθεί από εταιρία βελγικού δικαίου.
- 5 Για πρώτη φορά ενώπιον του cour d'appel, η Peterbroeck ισχυρίστηκε ότι η εφαρμογή σε εταιρία εδρεύουσα στις Κάτω Χώρες φορολογικού συντελεστή υψηλότερου από εκείνον που θα εφαρμοζόταν σε βελγική εταιρία συνιστά εμπόδιο στην ελευθερία εγκαταστάσεως, απαγορευόμενο από το άρθρο 52 της Συνθήκης ΕΟΚ.
- 6 Το Βελγικό Δημόσιο υποστήριξε ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι νέος και απαράδεκτος, διότι προβλήθηκε μετά την παρέλευση της προθεσμίας που ορίζουν οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 278, δεύτερο εδάφιο, 279, δεύτερο εδάφιο, και 282 του code des impôts sur les revenus (κώδικα φορολογίας εισοδήματος, στο εξής: ΚΦΕ), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης. Δυνάμει των διατάξεων αυτών, αιτιάσεις που δεν είχαν διατυπωθεί στη διοικητική ένσταση ούτε εξετάστηκαν αυτεπαγγέλτως από τον

διευθυντή μπορούσαν να προβληθούν από τον προσφεύγοντα είτε με την προσφυγή είτε με έγγραφο που κατατίθεται στη Γραμματεία του *cour d'appel*, επί ποινή απώλειας του δικαιώματος, εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από της καταθέσεως, από τον διευθυντή, του επικυρωμένου αντιγράφου της προσβαλλομένης απόφασης, μαζί με όλα τα σχετικά με την αμφισβήτηση έγγραφα. Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η βελγική νομολογία θεωρεί νέο ισχυρισμό κατά την έννοια των διατάξεων αυτών τον ισχυρισμό με τον οποίο εγείρεται για πρώτη φορά ζήτημα που διαφέρει λόγω του αντικειμένου, της φύσεώς του ή της νομικής του βάσεως από εκείνα που εξέτασε ο διευθυντής.

- 7 Το *cour d'appel* έκρινε ότι η επίκληση για πρώτη φορά ενώπιόν του του άρθρου 52 της Συνθήκης ως νομικής βάσεως της προσφυγής αποτελούσε νέο ισχυρισμό κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων του ΚΦΕ. Έκρινε επίσης ότι οι διατάξεις αυτές εμποδίζουν το δικαστήριο να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τον ισχυρισμό, τον οποίο ο προσφεύγων δεν μπορούσε πλέον να προβάλει ενώπιόν του. Εντούτοις, παρατήρησε κατά πρώτον ότι η εφαρμογή αυτών των δικονομικών κανόνων θα κατέληγε σε περιορισμό της εξουσίας του να ελέγξει αν ο εθνικός νόμος συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο και επίσης της δυνατότητας που του παρέχει το άρθρο 177 της Συνθήκης να ζητήσει από το Δικαστήριο να εκδώσει προδικαστική απόφαση επί ζητήματος ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου.
- 8 Το *cour d'appel* επισήμανε κατόπιν ότι, καιτοι οι επίμαχοι δικονομικοί κανόνες έχουν επίσης εφαρμογή επί των περισσότερων ισχυρισμών που στηρίζονται στο εθνικό δίκαιο, η βελγική νομοθεσία δέχεται εξαιρέσεις όσον αφορά ισχυρισμούς στηριζομένους στην παραβίαση περιορισμένου αριθμού αρχών του εσωτερικού δικαίου, ιδίως της απώλειας του δικαιώματος επιβολής φόρου και της ισχύος του δεδικασμένου.
- 9 Τέλος, υπενθυμίζει τη νομολογία του Δικαστηρίου η οποία επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να διασφαλίζουν τη νομική προστασία που απορρέει για τους διαδίκους από το άμεσο αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου και τους αναγνωρίζει εξουσία να πράττουν ο, τιδήποτε είναι αναγκαίο προκειμένου να αγνοηθούν οι εθνικές διατάξεις που ενδεχομένως εμποδίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου.

- 10 Ενόψει των προεκτεθέντων, το *cour d'appel de Bruxelles* αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το κοινοτικό δίκαιο την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο, το οποίο εκδικάζει διαφορά σχετική με το κοινοτικό δίκαιο και εκτιμά ότι ένας κανόνας του εσωτερικού δικαίου εξαρτά την εξουσία του εθνικού δικαστή να εφαρμόζει το κοινοτικό δίκαιο, του οποίου είναι ο θεματοφύλακας, από τη ρητή υποβολή αιτήματος εκ μέρους του προσφεύγοντος της δίκης εντός βραχείας αποσβεστικής προθεσμίας, η οποία όμως δεν ισχύει για τα αιτήματα που ερεϊδονται στην παραβίαση ενός, περιορισμένου έστω, αριθμού αρχών του εσωτερικού δικαίου, ιδίως της απώλειας του δικαιώματος επιβολής φόρου και της ισχύος του δεδικασμένου, πρέπει να μην εφαρμόσει την εν λόγω διάταξη του εσωτερικού δικαίου;»

- 11 Ενόψει των πραγματικών περιστατικών της κύριας υποθέσεως, όπως προκύπτουν από την απόφαση περί παραπομπής, το εθνικό δικαστήριο θέλει κατ' ουσία να πληροφορηθεί, πρώτον, αν το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτρέπει την εφαρμογή εθνικού δικονομικού κανόνα ο οποίος, υπό συνθήκες όπως αυτές της εν λόγω διαδικασίας στην κύρια δίκη, απαγορεύει στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο εκδικάζει διαφορά στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν μια πράξη του εσωτερικού δικαίου συμβιβάζεται προς διάταξη του κοινοτικού δικαίου, αν δεν έχει γίνει επίκληση της διατάξεως αυτής από τον διάδικο εντός ορισμένης προθεσμίας. Δεύτερον, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν το κοινοτικό δίκαιο επιτρέπει την εφαρμογή τέτοιου κανόνα, οσάκις υφίστανται εξαιρέσεις του κανόνα αυτού όσον αφορά ορισμένα αιτήματα που στηρίζονται σε αρχές του εσωτερικού δικαίου.

Επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος

- 12 Ως προς το πρώτο σκέλος του ως άνω αναδιατυπωθέντος ερωτήματος, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, στα δικαστήρια των κρατών μελών εναπόκειται, κατ' εφαρμογήν της αρχής της συνεργασίας που διακηρύσσει το άρθρο 5 της Συνθήκης, να διασφαλίζουν τη νομική προστασία που απορρέει, για τους διαδίκους, από το άμεσο αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου. Ελλείψει σχετικής κοινοτικής ρυθμίσεως, στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους απόκειται να ορίσει τα αρμόδια δικαστήρια και να ρυθμίσει τις

διαδικαστικές λεπτομέρειες ασκήσεως προσφυγών που αποσκοπούν στην κατοχύρωση της προστασίας των δικαιωμάτων που οι διάδικοι αντλούν από το άμεσο αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου. Εντούτοις, οι λεπτομέρειες αυτές δεν μπορούν να είναι λιγότερο ευνοϊκές από εκείνες που αφορούν παρόμοιες προσφυγές της εσωτερικής έννομης τάξεως ούτε να καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που χορηγεί η κοινοτική έννομη τάξη (βλ. ιδίως τις αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1976, 33/76, Rewe, Συλλογή τόμος 1976, σ. 747, σκέψη 5, και 45/76, Comet, Συλλογή τόμος 1976, σ. 765, σκέψεις 12 έως 16· της 27ης Φεβρουαρίου 1980, 68/79, Just, Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 253, σκέψη 25· της 9ης Νοεμβρίου 1983, 199/82, San Giorgio, Συλλογή 1983, σ. 3595, σκέψη 14· της 25ης Φεβρουαρίου 1988, 331/85, 376/85 και 378/85, Bianco και Girard, Συλλογή 1988, σ. 1099, σκέψη 12· της 24ης Μαρτίου 1988, 104/86, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1988, σ. 1799, σκέψη 7· της 14ης Ιουλίου 1988, 123/87 και 330/87, Jeunehomme και EGI, Συλλογή 1988, σ. 4517, σκέψη 17· της 9ης Ιουνίου 1992, C-96/91, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 1992, σ. I-3789, σκέψη 12, και της 19ης Νοεμβρίου 1991, C-6/90 και C-9/90, Francovich κ.λπ., Συλλογή 1991, σ. I-5357, σκέψη 43).

- 13 Συναφώς, πρέπει επίσης να υπομνηστεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι κανόνας εσωτερικού δικαίου που εμποδίζει την εφαρμογή της προβλεπόμενης στο άρθρο 177 της Συνθήκης διαδικασίας πρέπει να μην εφαρμόζεται (βλ. απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 1974, 166/73, Rheinmühlen, Συλλογή τόμος 1974, σ. 17, σκέψεις 2 και 3).
- 14 Ως προς την εφαρμογή των αρχών αυτών, κάθε περίπτωση στα πλαίσια της οποίας τίθεται το ζήτημα αν ο εθνικός δικονομικός κανόνας καθιστά αδύνατη η υπερβολικά δυσχερή την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου πρέπει να αναλύεται λαμβάνοντας υπόψη τη θέση της διατάξεως αυτής στο σύνολο της διαδικασίας, την εξέλιξη και τις ιδιαιτερότητες της διαδικασίας ενώπιον των διαφόρων εθνικών αρχών. Υπό το πρίσμα αυτό, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, ενδεχομένως, οι αρχές που αποτελούν τη βάση του εθνικού δικαιοδοτικού συστήματος, όπως η προστασία των δικαιωμάτων της υπερασπίσεως, η αρχή της ασφάλειας δικαίου και η εύρυθμη διεξαγωγή της διαδικασίας.

- 15 Εν προκειμένω, σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, ο διάδικος δεν μπορεί πλέον να επικαλεστεί ενώπιον του εφετείου νέο ισχυρισμό αντλούμενο από το κοινοτικό δίκαιο, άπαξ και παρήλθε η προθεσμία των εξήντα ημερών από της καταθέσεως από τον διευθυντή του επικυρωμένου αντιγράφου της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 16 Μολονότι μια προθεσμία εξήντα ημερών που επιβάλλεται στον διάδικο δεν είναι, αυτή καθαυτή, επικριτέα, πρέπει ωστόσο να υπογραμμιστούν οι ιδιαιτερότητες της εν λόγω διαδικασίας.
- 17 Πρώτον, το εφετείο είναι το πρώτο δικαστήριο το οποίο μπορεί να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο, δεδομένου ότι ο διευθυντής ενώπιον του οποίου κρίνεται η διαφορά σε πρώτο βαθμό ανήκει στη φορολογική αρχή και, επομένως, δεν αποτελεί δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 177 της Συνθήκης (βλ. υπ' αυτήν την έννοια απόφαση της 30ής Μαρτίου 1993, C-24/92, Corbiau, Συλλογή 1993, σ. I-1277).
- 18 Δεύτερον, η προθεσμία, της οποίας η πάροδος εμπόδισε το εθνικό δικαστήριο να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν πράξη του εσωτερικού δικαίου συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο άρχισε να τρέχει από την κατάθεση από τον διευθυντή εφορίας του επικυρωμένου αντιγράφου της προσβαλλομένης αποφάσεως. Και από τη δικογραφία προκύπτει ότι, λόγω αυτού του γεγονότος, η προθεσμία κατά τη διάρκεια της οποίας θα μπορούσε να γίνει επίκληση νέων ισχυρισμών από τον προσφεύγοντα είχε λήξει όταν συζητήθηκε η υπόθεση στο εφετείο, οπότε αυτό έχει χάσει τη δυνατότητα να προβεί αυτεπαγγέλτως στην εξέταση αυτή.
- 19 Τρίτον, δεν προκύπτει ότι, σε μεταγενέστερη διαδικασία, ένα άλλο εθνικό δικαστήριο θα μπορούσε αυτεπαγγέλτως να εξετάσει αν πράξη του εθνικού δικαίου συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο.

- 20 Τέλος, δεν προκύπτει ότι η αδυναμία των εθνικών δικαστηρίων να εξετάζουν αυτεπαγγέλτως ισχυρισμούς αντλούμενους από το κοινοτικό δίκαιο μπορεί ευλόγως να δικαιολογηθεί από αρχές όπως η αρχή της ασφάλειας δικαίου ή της εύρυθμης διεξαγωγής της διαδικασίας.
- 21 Επομένως, στο ερώτημα που υπέβαλε το *cour d'appel de Bruxelles* πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτρέπει την εφαρμογή εθνικού δικονομικού κανόνα ο οποίος, υπό συνθήκες όπως αυτές της εν λόγω διαδικασίας στην κύρια δίκη, απαγορεύει στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο εκδικάζει διαφορά στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν πράξη του εσωτερικού δικαίου συμβιβάζεται προς κοινοτική διάταξη, αν δεν έχει γίνει επίκληση της διατάξεως αυτής από τον διάδικο εντός ορισμένης προθεσμίας.

Επί του δευτέρου σκέλους του ερωτήματος

- 22 Ενόψει των προεκτεθέντων, παρέλκει η εξέταση του δευτέρου σκέλους του ερωτήματος, όπως αναδιατυπώθηκε ανωτέρω.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 23 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική, η Ελληνική, η Ισπανική και η Γαλλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με απόφαση της 28ης Μαΐου 1993 το cour d'appel de Bruxelles, αποφαινεται:

Το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτρέπει την εφαρμογή εθνικού δικονομικού κανόνα, ο οποίος, υπό συνθήκες όπως αυτές της εν λόγω διαδικασίας στην κύρια δίκη, απαγορεύει στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο εκδικάζει διαφορά στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, να εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν πράξη του εσωτερικού δικαίου συμβιβάζεται προς κοινοτική διάταξη, αν δεν έχει γίνει επίκληση της διατάξεως αυτής από τον διάδικο εντός ορισμένης προθεσμίας.

Rodríguez Iglesias

Κακούρης

Edward

Puissochet

Hirsch

Mancini

Schockweiler

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Gulmann

Murray

Jann

Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Δεκεμβρίου 1995.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias